

Naturstyrelsen, Midtsjælland
Att.: Carsten Poulsen
Ulkerupvej 1
4500 Nykøbing Sj

19. januar 2026

Afgørelse om dispensation

Odsherred Kommune har modtaget din ansøgning af 18. december 2025 om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at rydde opvækst på Korshage – matr.nr. 25ds, 18cy og 16ad alle Rørvig By, Rørvig. Projektets beliggenhed fremgår af bilag 1.

Kommunens dispensation er nødvendig, da projektet berører et naturområde, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Afgørelse

Odsherred Kommune giver dig hermed dispensation til at rydde vedopvækst af Birk, Pil, Gyvel og Almindelig Tornblad inden for de udpegede områder i bilag 1 i henhold til § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven. Vilkår for dispensationen ses i næste afsnit.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelsen af dette brev, og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet. Se bilag 3, hvis du ønsker at klage over denne afgørelse.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes, jf. § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Dispensationen vedrører kun forholdet til de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelseslovens kapitel 2. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

1. Af hensyn til rålam, jordrugende fugle og harer må arbejdet kun foretages i perioden 1. november til 31. marts (jf. Lovbekendtgørelse nr. 60 af 19. januar 2023 om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur § 3 stk. 4)
2. Der må ryddes og optrækkes opvækst inden for de udpegede områder som vist på kortmaterialet i bilag 1.
3. Ryddet ved inkl. rødder skal fjernes fra det beskyttede naturområde og køres til godkendt modtager eller afbrændes på stranden. Afbrænding kræver særskilt tilladelse fra kommunen.
4. Hvis der benyttes maskinel rydning, må der kun anvendes køretøjer med lavt marktryk i form af brede dæk eller bæltter, som er skånsomme mod plantedækket.
5. Hvis der under arbejdet stødes på markfirben, skal arbejdet stoppes øjeblikkeligt, og kommunens Naturteam skal kontaktes på tlf. 59 66 60 54 eller e-mail natur@odsherred.dk.

Forhold til andre myndigheder

Ejendommen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1 strandbeskyttelseslinjen. Rydning af bevoksning inden for strandbeskyttelseslinjen er kun dispensationskrævende, hvis der forekommer terrænændringer som følge heraf. Eventuel ansøgning om dispensation skal sendes til Kystdirektoratet.

Da ejendommen ligger inden for et område, som er fredet i medfør af "Fredning af Arealer nord for Rørvig, beliggende mellem Dybesø og Isefjord og grænsende mod nord til Kattegat", kan dispensationen først udnyttes, når der også foreligger en tilladelse fra Fredningsnævnet. Dette skyldes fredningens bestemmelse med følgende ordlyd: "Bevoksning og opvækst kan i det omfang, det er fornødent for at bevare områdets karakter, fjernes efter fredningsnævnets bestemmelse...". Naturstyrelsen er tilsynsmyndighed på egne arealer jf. § 3 stk. 1 i bekendtgørelse nr. 924 af 27/06/2016 om pleje af fredede arealer og tilsyn. Et af områderne som er udpeget til rydning, er delvist beliggende på privat areal. Kommunen vurderer, at rydningen af opvækst inden for udpegningen ikke er i strid med fredningens formål og er nødvendigt for at bevare områdets karakter og naturværdier. Naturstyrelsen sender sagen til Fredningsnævnet med kopi af denne dispensation, hvori kommunens udtalelse fremgår.

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale (stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår eller lignende) ved bygge- eller anlægsarbejdet, skal arbejdet standses med det samme. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83.

Hvis der under arbejdet konstateres en forurening af jorden, skal kommunen underrettes på vand@odsherred.dk. Er der tale om en akut eller større forurening, skal kommunen kontaktes på tlf. 59 66 66 66. Konstateres akut eller større forurening uden for telefonens åbningstid, skal underretning ske til beredskabets vagtcentral på tlf. 44 22 71 12.

Begrundelse

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på at,

- Der ryddes og optrækkes kun opvækst i tætte forekomster af arter, som kan være problematiske for naturtypernes samlede funktionalitet. Der efterlades samtidig buske og træer, som kan understøtte variationen og forskellige strukturer på de lysåbne naturtyper.
- Projektet er et naturforbedrende indgreb, der vurderes at understøtte naturtypernes værdi som levested for de arter, der sædvanligvis er tilknyttet de lysåbne naturtyper. Ved at modvirke tilgroning gives der plads til nøjsom, lavtvoksende og urterig vegetation.
- Projektet vil ikke have en negativ indvirkning på Natura 2000-området og vurderes at have en positiv indvirkning på arealets potentiale som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter.

Kommunen meddeler på denne baggrund dispensation til ansøgte. Du kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte Naturteamet på tlf. 59 66 60 54 eller mail natur@odsherred.dk. Du får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

Natursagsbehandler

Mads Kelstrup Larsen

Kopi sendt til:

1. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mail@sgav.dk
2. Naturstyrelsen Midtsjælland, msj@nst.dk
3. Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
4. Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
5. Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; odsherred@friluftsradet.dk; lokalraad@friluftsradet.dk
6. Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
7. Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
8. Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
9. Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
10. Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk
11. Dansk Botanisk Forening, Naturbeskyttelsesudvalget, nbu@botaniskforening.dk

5 af 13

Bilag 2. Redegørelse

Du har søgt om dispensation til rydning og optrækning af opvækst på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 på Korshage matr.nr. 18cy, 25ds og 16ad Rørvig By, Rørvig.

I din ansøgning har du oplyst, at I ønsker at iværksætte en rydning for at begrænse udbredelsen af problemarter samt imødegå de seneste års tilgroning. Indsatsen opdeles i 3 typer: 1) 10-20 % rydning ved fældning 2) 20-50 % rydning ved fældning og optrækning og 3) 80-100 % rydning ved optrækning.

Ad 1) Ved rydningen fældes først og fremmest birk men også enkelte pilebuske. Hensigten er at gennemføre den planlagte tidvise rydning, som skal sikre mod den langsomme tilgroning, der ellers på sigt kan resultere i behov for omfattende rydninger. Der efterlades en væsentlig del af de buske, som er karakteristiske for overdrev, og som bidrager til struktur og artsrigdom på overdrevet.

Ad 2) Udtynding 20-50 % af mindre arealer med mere massiv tilgroning af birk, pil, tornblad og gyvel. Rydning tænkes udført dels som fældning og dels ved optrækning af træer og buske med diameter ved basis under 5 cm.

Ad 3) Optrækning af birk i mindre delområder med massiv opvækst. Birk med diameter ved basis > 5 cm trækkes ikke op.

Indsatserne under type 2 og 3 er planlagt udført maskinelt, mens rydninger under type 1 forventes gennemført motormanuelt.

Ved, kvas og rødder fra rydningsindsatsen bortkøres fra arealet.

Områderne som er udpeget til rydning er alle omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og er kortlagt som hhv. eng, mose, strandeng, hede og overdrev.

Fotos af området taget ifm. en kommunal besigtigelse på Korshage i 2024

Billede 1: Opvækst af birk på Korshage – 3. juli 2024

Billede 2: Tæt krat af Alm. Tornblad på Korshage – 3. juli 2024

Ansøgningen berører et område, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2. Det ansøgte kræver derfor kommunens dispensation, jf. lovens § 65, stk. 2.

Formålet med naturbeskyttelsesloven er at værne om landets natur og miljø ved bl.a. at beskytte en række naturtyper mod tilstandsændring.

Naturregistreringer

Korshage, hvor udpegningerne til rydning er udlagt, er et stort sammenhængende varieret naturområde med lang kontinuitet. Området rummer både våde og tørre lysåbne naturtyper. Flyndersø mod vest er omgivet af avneknippemose, strandeng og fersk eng. Her er tidligere registreret Mygblomst, Vibefedt, Fåblomstret Kogleaks, Sump-Hullæbe, Leverurt, Samel og Djævelsbid. En del af arterne i området frygtes dog at være forsvundet fra levestedet efter stormflodshændelser. Korshage er især mod øst domineret af tør natur som hede og overdrev. Disse arealer huser arter som Plettet Kongepen, Liden Klokke, Nikkende Kobjælde, Gul Evighedsblomst, Nikkende Limurt, Sand-Frøstjerne, Smalbladet Timian, Knoldet Mjødurt, Blåmunke og Mark-Frytle. På grund af områdets historik og beskaffenhed er der indleveret et stort antal naturregistreringer siden 1993 både på foranledning af stat, amt og kommune. Samtlige naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 findes på Korshage og registrerede arter på det samlede areal hvor udpegningerne til rydning er udlagt er altså tilpasset vidt forskellige naturtyper og dynamikker. Alle områderne er dog lysåbne naturtyper, der kan trues af tilgroning.

Vurdering

Kommunen vurderer, at rydningsindsatsen er et naturforbedrende tiltag, der modvirker tilgroning af de lysåbne naturtyper med vedplanter. Derved er rydningen med til at sikre, at de beskyttede naturområder, også på sigt har et væsentligt indhold af lavtvoksende urterig vegetation samt nøjsomme arter af græsser, halvgræsser og siv, der er naturligt forekommende på naturtyperne. Rydningerne vil reducere skygge på jordoverfladen samt konkurrence fra dominerende arter og give mere plads til de nøjsomme lavtvoksende arter. Projektet er derved med til at sikre, at naturområderne også fremover opfylder kriterierne for at være beskyttet natur og sikre at naturtilstanden for naturtyperne ikke forringes.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Projektområdet indgår i et internationalt beskyttelsesområde. Natura 2000-område nr. 153 Havet og Kysten mellem Hundested og Rørvig. Natura 2000 området består af habitatområde nr. 134 Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig og fuglebeskyttelsesområde nr. 102 Havet mellem Korshage og Hundested. De to udpegninger er næsten helt sammenfaldende.

Områderne udpeget til rydning er placeret inden for habitatnaturtyperne rigkær (7230), tidvis våd eng (6410) og klitlavning (2190) samt de prioriterede habitatnaturtyper avneknippemose (7210), enebærklit (2250), klithede (2140) og grå/grøn klit (2130).

Kort 3. Luftfoto 2025. Områder udpeget til rydning som på kort 1. Natura 2000-område med gul markering

Kort 4. Luftfoto 2025. Kortlagt habitatnatur på Korsbøge.

Udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 134		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Kransnålalge-sø (3140)	Tidvis våd eng (6410)
	Avneknippemose* (7210)	Rigkær (7230)
	Arter: Mygblomst (1903)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 102		
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)
	Toppet skallesluger (T)	Stor skallesluger (T)
	Mosehornugle (T)	Hedelærke (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Kommunen vurderer at rydningsprojektet vil understøtte naturtilstanden for habitatnaturtyperne rigkær (7230), tidvis våd eng (6410) og klitlavning (2190) samt de prioriterede habitatnaturtyper avneknippemose (7210), enebærklit (2250), klithede (2140) og grå/grøn klit (2130) og være med til at sikre, at habitatnaturtyperne også fremadrettet opretholder vegetation i overensstemmelse med kriterierne for naturtyperne.

Mygblomst har været registreret i en årrække fra rigkær ved Flyndersø, men er siden 2011 ikke fundet. Arten forventes at være forsvundet fra området fordi havvand har oversvømmet voksestedet i forbindelse med stormflodshændelser. Mygblomst vokser på nøgen jordbund eller i mosdække i rigkær og findes særligt ved kysten. Levestederne skal derfor have meget lavtvoksende vegetation. Træer og buske bør holdes væk, da mygblomst ikke kan leve i skygge og har svært ved at overleve, hvis der er vedplanter, der dræner jordbunden. Rydningerne ved Flyndersø vil derfor være en positivt indgreb for udbredelsen af Mygblomst, hvis den stadig findes i området eller genindvandrer i fremtiden.

Hverken Edderfugl, hvinand, toppet skallesluger eller stor skallesluger er påvirket af projektet, da de fire arter raster på vandfladen og ikke stiller store krav til landjordens beskaffenhed.

Mosehornugle er observeret i området, og kan anvende Korshage som rasteområde og arealet er desuden et potentielt yngleområde. Mosehornugles valg af yngleområder er uforudsigeligt på egnede arealer og det kan derfor variere fra år til år om området er yngleområde for arten.

Korshage har tidligere haft betydning som et vinterrasteområde. Mosehornugle skal bruge åbne arealer og rydningen vil være til fordel for artens anvendelse af området.

Hedelærke og rødrygget tornskade er ligeledes observeret rastende og ynglende i området. Rydningsprojektet vil være et positivt tiltag for de to arter, der begge har brug for spredte buske og træer og ikke kan anvende tætte bevoksninger. Kommunen vurderer, at det ansøgte rydningsprojekt, ikke vil påvirke hedelærke og rødrygget tornskade negativt, fordi der efterlades spredte buske og træer på alle arealerne udpeget til rydning. Samtidig vil en rydning sikre, at arealet ikke gror helt til i vedplanter. Dette vil være en fordel for de to arter.

Vurdering af bilag IV arter

I Odsherred Kommune findes følgende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV:

Ni arter af flagermus (brun langøre, brunflagermus, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, skimmelflagermus, sydflagermus, troldflagermus og vandflagermus), odder, markfirben, tre paddearter (spidssnudet frø, stor vandsalamander og løvfrø (den sidste indført i nyere tid)), grøn mosaikguldsmed, natlyssværmer og Mygblomst.

Kommunen vurderer, at det umiddelbart kan udelukkes, at projektområdet kan være levested for odder, grøn mosaikguldsmed og løvfrø, da disse arter kun er fundet meget langt fra matriklen eller stiller meget specifikke krav til levestedet, som ikke er opfyldt her.

Natlyssværmer er en art, der er indvandret til Danmark fra syd, første fund i landet er fra 2005. Efter de første fund på Lolland-Falster har den nu bredt sig, så den findes udbredt også på Sjælland og Fyn. Det første fund i Odsherred Kommune blev gjort i 2022 på Vej 6 i Jyderup Lyng cirka 20 km sydvest for projektområdet, det drejede sig om en voksen, der blev fundet ved lyslokning efter natsommerfugle. I 2024 blev der fundet larver i Asnæs og Højby. Arten er fortsat under udbredelse og forventes at tiltage i hyppighed i de kommende år. Den yngler oftest på varme, tørre steder, men kan også leve på mere fugtige lokaliteter. Det kan ikke udelukkes, at den har yngleforekomster i eller nær projektområdet, men kommunen vurderer, at projektet ikke vil kunne forringe området som levested for arten.

Flagermus yngler og raster i gamle træer med hulheder eller i bygninger, hvor der er adgangshuller. De overvintrer typisk i bygninger, hvor der er frostfrit om vinteren fx udhuse, hvor der er en varmekilde fx et gammelt fyr eller bygninger som er sammenbygget med beboelse. De kan gemme sig i isoleringen og kan derved være næsten umulige at se, når de er i dvale. Da der i forbindelse med projektet ikke fældes gamle træer med hulheder eller nedrives bygninger som er egnede som yngle- eller rasteområde for flagermus vurderer kommunen at det kan udelukkes at projektet vil påvirke flagermus negativt.

Spidssnudet frø og stor vandsalamander findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter. De to paddearter yngler begge i søer og vandhuller, og vandkvaliteten er af stor betydning for udviklingen af ynglen. Uden for yngletiden har padderne rasteområde på land omkring vandhullerne, spidssnudet frø kan også overvinde i strømmende vand.

Projektområdet er et potentielt levested for begge arter, der er dog ikke registreringer af fund i projektområdet eller kendte ynglesteder i umiddelbar nærhed af projektområdet. Spidssnudet frø yngler ca. 1000 m syd for projektområdet dvs. i en afstand, der er større end den normale vandringsafstand mellem yngleområder og rasteområder. Hovedparten af spidssnudet frø vil sprede sig mellem 100 og 700 meter fra ynglehullerne, nogle kan dog flytte sig op til 1-2 km især hvis de ikke støder på et velegnet sommerhabitat. Stor vandsalamander yngler ligeledes ca. 1000 m syd for projektområdet dvs. i en afstand, der er større end den normale vandringsafstand

mellem yngleområder og rasteområder. Stor vandsalamander bruger fortrinsvis arealer inden for ca. 250 meter fra yngledammen, men kan bevæge sig betydeligt længere væk.

Kommune vurderer at rydningen ikke har nogen negativ påvirkning på arealet som raste- og yngleområde for de to arter.

Markfirben findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter som fx overdrev og kystskrænter. Markfirben lever på lysåbne arealer med lav vegetation, men har også behov for områder med højere vegetation til skjul. De yngler i løst jord/sand på de lysåbne arealer.

Markfirben har en kendt forekomst 80 m fra en af rydningsområderne og findes formentlig udbredt i hele området. Kommunen vurderer, at rydningsprojektet, som sikrer, at området bliver holdt lysåbent, er en fordel for markfirben, da tilgroning med vedplanter på sigt kan medføre, at området ikke længere er egnet som levested.

Samlet konklusion

Samlet set vurderer kommune derfor, at det kan udelukkes, at projektet vil kunne ødelægge plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller skade levesteder for dyrearter omfattet af samme.

På denne baggrund er det kommunens vurdering, at der kan dispenseres til det ansøgte rydningsprojekt.

Bilag 3. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MIT-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.